UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente					
Datos Identificativos				2022/23	
Asignatura (*)	Psicoloxía da actividade física e do deporte		Código	620G01011	
Titulación	Grao en Ciencias da Actividade Física e do Deporte				
Descriptores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	1º cuadrimestre	Segundo	Formación básica	6	
Idioma	CastelánGalego				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Educación Física e Deportiva				
Coordinación	Arda Suarez, Antonio	Correo electrónico	antonio.arda@udc.es		
Profesorado	Arda Suarez, Antonio	Correo electrónico	antonio.arda@udc.es		
Web					
Descrición xeral	A Psicoloxía aplicada ao Deporte e á Actividade Física ofrece ao estudante unha experiencia formativa, tanto esde o punto de vista académico como persoal e profesional, desenvolvendo as competencias necesarias para que poida aplicar os recursos psicolóxicos que corresponden, estritamente, ao seu desempeño profesional, diferenciándoo do que concierne aos psicólogos. A Psicoloxía estuda a conduta humana e os procesos implicados nesta. Á súa vez, a conduta está en función da contorna física e social que a enmarca e require a participación de múltiples sistemas fisiológicos. Por tanto, ao estudar a conduta no ámbito da Actividade Física e Deportiva, é indispensable tomar en consideración as características do escenario en que se emite dita conduta, así como a condición orgánica do individuo. A Psicoloxía aplicada ten como obxectivo fundamental, utilizar o coñecemento científico desenvolvido por esta disciplina para beneficiar ás persoas, axudándoas a lograr os seus obxectivos, modificando ou implementando as variables que dificultan o seu funcionamento óptimo.					

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A15	Coñecer, saber seleccionar e saber aplicar as técnicas de modificación de conduta que pode utilizar o profesional de Educación Física e Deportes nos diferentes ámbitos da súa competencia laboral.
B2	Resolver problemas de forma eficaz e eficiente no ámbito das ciencias da actividade física e do deporte.
B7	Xestionar a información.
B9	Comprender a literatura científica do ámbito da actividade física e o deporte en lingua inglesa e en outras linguas de presenza significativa no ámbito científico.
B12	Coñecer os principios éticos necesarios para o correcto exercicio profesional e actuar de acordo con eles.
B16	Dominar habilidades de comunicación verbal e non verbal necesarias no contexto da actividade física e o deporte.
B20	Coñecer, reflexionar e adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e o traballo en equipo a partir das prácticas externas en algún dos principais ámbitos de integración laboral, en relación ás competencias adquiridas no grao que se verán reflectidas no traballo fin de grao.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe

Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Coñecer e comprender os principios da Psicoloxía científica e a súa aplicación aos contextos educativo, deportivo e de actividade física saudable	A15	B7 B12	C1 C6 C8
Saber diferenciar entre variables observables e inferidas e coñecer as implicacións científicas e prácticas de dicha diferenciación	A15	B7 B12 B16 B20	C1 C6
Saber facer a análise funcional da conduta, establecendo as interaccións entre as variables ambientais e persoais implicadas no comportamento. Saber aplicalo a diferentes casos	A15	B7 B20	C1 C6 C8
Coñecer, saber seleccionar e saber aplicar as técnicas de modificación de conduta que pode utilizar o profesional de Educación Física e Deportes en diferentes ámbitos da súa competencia laboral	A15	B7 B20	C1 C6 C8
Saber identificar e desenvolver as competencias persoais e as técnicas e estratexias psicolóxicas necesarias para o desempeño profesional específico, tanto no ámbito educativo, como no deportivo, da xestión, da promoción da saúde mediante a actividade física ou das actividades de lecer e recreación deportivas.	A15	B2 B7 B9 B16	C1 C6
Coñecer e comprender o obxecto e método da Psicoloxía e as súas aplicacións nos ámbitos do exercicio físico deporte e educación física	A15	B2 B9	C1 C7 C8
Saber aplicar a análise funcional da conduta a diferentes casos	A15	B2 B12	

Contidos	
Temas	**Subtemas**
Tema 1. O papel do/a psicólogo/a no ámbito da Educación Física e o Deporte.	1.1. A tarefa do/a psicólogo/a 1.2. Ámbitos de actuación
Tema 2. As Emocións	2.1. Perspectiva científica das emocións 2.2. Características e funcións das emocións 2.3. Implicacións da emoción con outros procesos psicolóxicos 2.4. Análise funcional da resposta emocional
Tema 3. Análise funcional da conducta	3.1. Análise da conducta 3.2. Obxeto de estudio da Psicología 3.3. Concepto de conducta 3.4. Dimensión implicadas na conducta
Tema 4. Observar e analizar a conduta	4.1. Metodoloxía observacional e deporte: obxecto e características 4.2. Criterios taxonómicos 4.3. Fases do proceso 4.4. Elaboración de instrumentos de observación 4.5. Rexistro de condutas
Tema 5. Aprendizaxe por condicionamento clásico e operante	5.1. Aprendizaxe por condicionamento clásico e operante 5.2. Condicionmento clásico 5.3. Condicionamento operante 5.3.1. Programas de castigo 5.3.2. Coste de resposta 5.3.3. Tempo fuera

Tema 6. Técnicas de modificación de conduta baseadas no condicionamento operante. Estratexias de intervención.	6.1.Desenvolvemento e fortalecemento de condutas existentes. Reforzo positivo 6.2. Condutas que non están no repertorio comportamental 6.2.1. Moldeamiento 6.2.2. Encadenamiento 6.3. Reducir ou eliminar condutas
Tema 7. Técnicas de modificación de conduta baseadas no condicionamento operante. Sistemas de organización de continxencias	7.1. Economía de fichas 7.2. Contratos conductuales
Tema 8. Variables psicolóxicas. A Motivación	8.1. Introdución 8.2. Concepto de Motivación 8.3. Os enfoques da motivación 8.4. Necesidades dos/as deportistas
Tema 9. Variables psicolóxicas. A Atención/concentración	9.1. Teoría dos Estilos atencións 9.2. Enfoques atencionales 9.3. Adestramento en habilidades relacionadas coa atención 9.4. Estratexias relacionadas coa actividade 9.5. Programa dos Cinco Pasos
Tema 10. Variables psicolóxicas. Activación, ansiedade e estrés	10.1. Concepto de Activación 10.2. Ansiedade. Concepto, tipos, implicacións 10.3. Tensión. Concepto e etapas 10.4. Relación entre activación e rendemento
Tema 11. Variables psicolóxicas. A Autoconfianza	11.1. Autoconfianza 11.2. Autoeficacia 11.3. Fontes da autoconfianza 11.4. Falsa confianza
Tema 12. Dinámica dos Grupos Deportivos e Liderado	12.1. Concepto de grupo e equipo 12.2. Estruturación dun equipo deportivo 12.3. O clima de equipo 12.4. Estilos de liderado

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias / Resultados**	**Horas lectivas (presenciais e virtuais)**	**Horas traballo autónomo**	**Horas totais**
Sesión maxistral	A15 B7 B9 B20 C6	24	0	24
Análise de fontes documentais	A15 B2 B7 B9 B12 B16 B20 C1 C6 C7 C8	8	32	40
Traballos tutelados	A15 B7 C1 C7	1	10	11
Presentación oral	A15 B7 B9 B12 B16 B20 C1 C6 C7	15	50	65
Atención personalizada		10	0	10
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**

Sesión maxistral	Exposición de contidos con apoio audiovisual. Resposta a cuestións expostas polos alumnos. Propostas aplicadas ao ámbito da educación física, o deporte e a promoción da saúde. Inclúen a realización de actividades prácticas na aula
Análise de fontes documentais	Selección, lectura, análise e estudos dos contidos de diferentes documentos científicos Realización dunha revisión sistemática, en grupo ou de forma individual
Traballos tutelados	Diseño de un proxecto de intervención de forma individual
Presentación oral	Presentación oral grupal de resultados de revisión bibliográfica

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Análise de fontes documentais Presentación oral Traballos tutelados	Titorías en pequenos grupos, para orientar a devandita proba Supervisión en pequenos grupos dos contidos do temario Análise e avaliación individualizada das recensión realizadas polo alumno Discusión sobre contidos ou aplicacións prácticas de cuestións relativas ao temario, en pequenos grupos Titorías individuais, previamente concertadas, polo menos en tres ocasiones durante o curso

Avaliación			
Metodoloxías	**Competencias / Resultados**	**Descrición**	**Cualificación**
Presentación oral	A15 B7 B9 B12 B16 B20 C1 C6 C7	Deberáse presentar publicamente ante o grupo de prácticas os resultados da análisis das fontes documentais mediante unha exposición audiovisual durante 10 minutos e deberán respostar ás posibles preguntas dos seús compañeiros/as ou o profesor.	80
Traballos tutelados	A15 B7 C1 C7	Deberá presentar unha proposta de intervención no ámbito da psicología do rendimiento	20
Outros		asistencia seminarios	

Observacións avaliación

. A cualificación final da asignatura consta da suma ponderada da parte práctica grupal (análise de fontes documentais, preparación da presentación oral e presentacións pública) e un traballo tutelado individual (optativo e condicionado).
- Para poder realizar o traballo tutelado individual o estudante deberá ter unha nota de 7 na parte práctica grupal.
. A asistencia ás sesións teóricas (sesión maxistral) non será obrigatoria.
. Á parte práctica grupal (análise de fontes documentais, preparación da presentación oral e presentación pública) é obrigatoria a asistencia de todolos membros do grupo (70% das mesmas).
. Só se evaluarán as prácticas dos alumnos/as que asistan as sesións expositivas realizadas polo seu grupo.
. Os estudantes que non teñan a asistencia do 70%, podrán presentarse a un examen final teórico. Os criterios son os mesmos para a segunda oportunidade.
. Os estudantes que nos superen a asignatura coas metodoloxías presencias (análise de fontes documentais, preparación da presentación oral e presentación pública) deberán facer un examen final teórico.
. Os alumnos/as con matrícula parcial deberán ter asistencia ao 50% das sesións.
. Os alumnos/as que teñan matrícula parcial poderán realizar a práctica en titorías personalizadas.
. O exame estará no idioma de impartición da materia, se se desexa no outro idioma oficial da UDC, solicitarase unha semana antes da data de realización?
. A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación implicará directamente a cualificación de suspenso '0' na materia na convocatoria correspondente, invalidando así calquera cualificación obtida en todas as actividades de avaliación de cara a convocatoria extraordinaria
Ademais, segundo a Lei de Convivencia Universitaria (BOE núm. 48, do 25 de febreiro de 2022), a fraude académica, considérase falta moi grave, podendo implicar expulsión de 2 a 3 anos da universidade constando no expediente académico ata o seu total cumprimento; así como, a perda de dereitos de matrícula parcial durante un curso ou semestre académico (art. 14). Enténdese por fraude académica calquera comportamento premeditado tendente a falsear os resultados dun exame ou traballo, propio ou alleo, realizado como requisito para superar unha materia ou acreditar o rendemento académico (art. 11).

Fontes de información

Bibliografía básica	BIBLIOGRAFIABÁSICABuceta, J. M. (1998). Psicología del entrenamiento deportivo.Madrid: DykinsonBalaguer, I. (1994). Entrenamiento psicológico en el deporte. Valencia. AlbatrosCOMPLEMENTARIAAndrés Pueyo, A.(1996). Manual de Psicología Diferencial. Madrid: Mc Graw- Hill.Araujo, D. (2006) Tomada de Decisao no desporto. Lisboa. Facultade de Motricidad HumanaBakker, F.C., Whiting, H.T.A. y Van der Brugg, H. (1993) Psicología del Deporte. Conceptos y Aplicaciones. Madrid: Morata.Balaguer, I. (1994) Entrenamiento Psicológico en el Deporte. Valencia. AlbatrosBallesteros, S. (2001) Psicología General. Vol I. Madrid: Universidad Nacional de Educación a DistanciaBallesteros, S. (2002) Psicología General: Atención y Percepción. Madrid: Universidad Nacional de Educación a Distancia.Bandura, A. y Walters, R.H. (1974). Aprendizaje Social y Desarrollo de la Personalidad. (traducción española de Social Learning and Personality Developement. Nueva Cork: Holt, Rinehart and Winston.Barrio, del, V.(2003). Evaluación Psicológica Aplicada a Diferentes Contextos. Madrid. Universidad Nacional de Educación a DistanciaBuceta, J.M. (1996). Psicología y Lesiones Deportivas.Prevención y rehabilitación. Madrid: DykinsonBuceta, J. M. (1998).Psicología del Entrenamiento Deportivo.Madrid: DykinsonBuceta, J. M. (2004). Estrategias Psicológicas para Entrenadores de Deportistas Jóvenes. Madrid . DykinsonBuceta, J.M.; Bueno, A.M. y Mas, B. (2001).Intervención psicológica y Salud: Control del Estrés y conductas de Riesgo. Madrid: Dykinson.Caballo, V. (1988). Teoría, evaluación y entrenamiento en habilidades sociales. Valencia: Promolibro.Cruz, J. (1992). El asesoramiento psicológico a entrenadores: experiencia en baloncesto de iniciación. Apunts Educació Física i Esports, 35, pp.5-14Ezquerro, M. (2000). Programas de intervención psicológica para la promoción de hábitos deportivos saludables. En: M. Lameiras y J.M. Frailde (eds.): La Psicología Clínica y de la Salud en el Siglo XXI: Posibilidades y Retos. Madrid: DykinsonEzquerro, M. (2001). Estrategias psicológicas para la promoción de hábitos alimentarios saludables. En. J.M. Buceta, A.M. Bueno y B. Mas (eds.). Intervención Psicológica y Salud. Control del Estrés y Conductas de Riesgo. Madrid : DykinsonEzquerro, M. (2002) . Psicología Clínica del Deporte. En : J. Dosil (ed.) Manual del Psicólogo del Deporte. Madrid: Síntesis.Ezquerro, M. (2006) Trastornos psicológicos en el deporte. En: E.,Garcés de los Fayos; A. Olmedilla; y P. Jara (eds.) Murcia: Diego Marín.Fernández Abascal, E.(1997). Motivación y Emoción. Madrid: Centro de Estudios Ramón ArecesGarcés de los Fayos, E.;Olmedilla, A. y Jara, P.(2006).Psicología y Deporte. Murcia: Diego MarínGimeno, F. (1994).Evaluación e intervención psicológica en el ámbito del deporte.un estudio con deportistas aragoneses de diferentes modalidades y niveles deportivos. (Investigación galardonada con el I Premio de Investigación en Psicología Aplicada. COP.) editado por: Delegación de Aragón del Clegio Oficial De Psicólogos.Gimeno, F. (1997). Psicología Evolutiva. En: Manual del Técnico Deportivo. Primer Nivel. Zaragoza: MiraGimeno, F. (1998).intervención psicológica en el ámbito del deporte mediante la aplicación de Entrenamiento en Inoculación del Estrés. Anales, 6 (1), 147-153.Gimeno F., Buceta, J.M.; Lahoz, d y Sanz, G. (1998). Evaluación del proceso de toma de decisiones en el contexto del arbitraje deportivo: propiedades psicométricas de la adaptación española del cuestionario DMQ-II en árbitros de balonmano. Revista de Psicología del Deporte, (7)2,249-260.Gimeno, F. (2003). Entrenando a Padres y Madres: Guia de habilidades sociales para el entrenador. Zaragoza : Mira Ed.-Gobierno de Aragon Huertas, E. (1992). Aprendizaje no verbal en humanos. Madrid: PirámideKlein, S. B.(1995).Aprendizaje:Principios y Aplicaciones. Madrid: Mc Graw-HillLabrador, F.J. y Crespo, M (1993). Estrés: Trastornos psicofisiológicos. Madrid Eudema.López de la Llave, A.; Pérez- Llantada, M.C. (2005). Evaluación de programas en Psicología Aplicada. Madrid: DykinsonMartorell, J. L y Prieto, J.L .82002). Fundamentos de Psicología. Madrid: Centro de Estudios Ramón Areces.Olmedilla, A.(2005). Factores Psicológicos y lesiones en futbolistas: un estudio correlacional. Murcia: Universidad Católica de San AntonioReeve, J. M.(1995). Motivación y Emoción. Madrid: Mc Graw-HillWeimberg, R.S. y Gould, D. (1996). Fundamentos de Psicología del Deporte y el Ejercicio Físico. Barcelona: ArielWilliams, J.M. (1991) Psicología Aplicada al Deporte. Madrid: Biblioteca Nueva
Bibliografía complementaria	

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario
Observacións
Psicoloxía da Actividade Física e do Deporte non require coñecementos previos para comprender e asimilar os contidos nin para adquirir as competencias correspondentes. A asistencia e participación nas sesións presenciais constitúen un elemento esencial para a aprendizaxe do estudante. Pero, ademais, saliéntase a importancia das titorías, que permiten individualizar o proceso de aprendizaxe, previr dificultades, solucionar os problemas delestudiante e propiciar o seu desenvolvemento persoal e académico.Coa finalidade de mellorar o sistema de garantía interna de calidade do noso centro, sería convinte que o alumnado atendese á solicitude realizada pola UDC, con periodicidade cuadrimestral, respecto a participar no proceso de avaliación das materias cursadas? e cuxa chamada realiza baixo o nome de ?AVALÍA? consistindo en responder as enquisas que avalían a docencia do profesorado en cada materia.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías